

HRVATSKI glasnik

Godina XXIII, broj 36

12. rujna 2013.

cijena 200 Ft

20. obljetnica židanskoga pjevačkog zbora Peruška Marija

Komentar

Uz jačku pošujmo i rič hrvatsku!

Ako sam dobro brojila, onda u Gradišću u ovo vrijeme sve skupa imamo sedamnaest jačkarnih zborov. Med njimi tri zbori ovo ljeto svečuju okrugli jubilej. Danica u Bika deset, Peruška Marija u Hrvatskom Židanu i Mali Dunaj u Kemlji dvadeset ljet se družu u pjesmi i zborovnom djelovanju. Prilikom jubilarinoga svečevanja u Hrvatskom Židanu u razgovoru smo došli i do pitanja, koliko moru biti važne u našem društvenom žitku, a i u narodnosnom pogledu ove jačkarnice. Uz to da ove imaju za cilj spašavati, gajiti i dalje dati znameniti kusić naše bogate kulture, ja vjerujem da i pripadnici većinskoga naroda – ako su i sami kotrigr jednoga hrvatskoga zbora – lako moru sabrati, pokusiti neko osnovno znanje iz hrvatskoga jezika, ne se samo simpatijom nositi prema melodijam i raspoloženju koje karakteriziraju naše priredbe i svečevanja. Čestokrat smo svidoki da naša dica početo od mališanov sve do odrašćenih fenomenalno moru znati jačiti, a kako ne i tamburati ter tancati, dokle u razgovoru znanje i poštovanje hrvatske riči jako-jako fali. Mogući su osnovni nedostatki na jezičnom polju. Što onda začeti s takovimi društvima, kade prilikom probe zavlada ugarska rič, kad tamburaši, tančoši, ali jačkari pojma o pojmu nimaju o čemu zapravo kantaju, samo im se dopada hrvatski filing?! Kamo dojde med Hrvate nek jedan Ugar, ali kad zbor, tančošku grupu pelja uprav Ugar ili Ugrica, kako bi mogli inzistirati na tom da ne samo jačka i korak bude biser naše kulture, folklor, nego i naša rič?! U zboru Peruška Marija trenutno četrnaest žen jači. Med njimi, kako je rekla dirigentica, samo četirme se ne pominaju po hrvatski, iako razumu naš jezik. Znači, ovde je većina još hrvatskogovoreća. Uz slične hvalevridne brojke u naši naselji znamo i za takova pjevačka okruženja, kade su jur u manjini Hrvati. I to je petica na manjinskom računu?! Dvostruko moli on ki pjeva, kaže se velika istina, i uz melodije, svi mi, bili bi mirniji, kad bi se posadili takovi moderatori na čelo naših svečevanj ki su sigurni u sebi, a i u svojem znanju, tj. gospodari su hrvatskoga jezika, ali barem seoskoga dijalekta. Još nekoliko ljet, dokle se najdu izvorni govorniki med našimi redi, ki u sebi morebit ne čutu zbog skromnosti jakost i hrabrenost da se zdignu gori na binu, ali bistvanjem i stalnim poticajem mogli bi im dati podršku da sami činimo naša spomin-svečevanja u budućnosti još dostojnijim i savršelijim. Svim na radost i zadovoljstvo!

-Tih-

„Glasnikov tjedan”

Takozvana godišnja „kalvarija” upisa studija u Republici Hrvatskoj, za sve potencijalne studente pripadnike hrvatske zajednice u Mađarskoj nastavlja se i ove akademske godine. Međudržavnim sporazumima je regulirano pitanje školovanja studenata iz drugih zemalja u Republici Hrvatskoj, ali u rješavanju problema i birokratskih prepreka, bez jasnih uputa, i političkoga stava, sve su složenije glede školovanja pripadnika hrvatskoga naroda iz Mađarske. Naravno, ne možemo zanijekati odgovornost i nesnažljenje budućih studenata, ali i nesprem-

„Potaknuti lošim iskustvima dosadašnjeg neuspješnog studiranja na drugim studijskim programima studenata iz Mađarske, donesena je odluka o stipendiranju studenata isključivo studijskih programa nacionalnih predmeta koji će pridonijeti razvoju hrvatske zajednice u Mađarskoj.”

nost školskih ustanova i drugih nadležnih tijela hrvatske zajednice u rješavanju problema (ako on postoji), pa i na međudržavnoj razini, na način koji koristi zajednici i njezinim članovima. S druge strane nedostaje smišljena koordinacija i politika odnosa, pa i „pozitivna diskriminacija” državne politike Republike Hrvatske prema tom pitanju, poticanju školovanja i stipendiranja mladih Hrvata izvan Hrvatske u Republici Hrvatskoj. Izgleda kako od 27. kolovoza znamo nešto više. Pismom iz Državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, daju se odgovori na pitanja, ali oni zasigurno ne zadovoljavaju potrebe i politiku hrvatske zajednice u Mađarskoj. U spomenutom pismu, između ostaloga, stoji: Sukladno Ugovoru o kulturnoj, prosvjetnoj i znanstvenoj suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske, potpisanog u Zagrebu, 16. ožujka 1994. godine i Programu obrazovne suradnje između Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Ministarstva obrazovanja i kulture RM za razdoblje 2009. – 2011. godine, potpisanog u Barcsu 17. rujna 2009. godine, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta niz godina dodjeljuje stipendije za cjelokupni preddiplomski/ diplomski studij za pripadnike hrvatske manjine u Mađar-

skoj. Potencijalni stipendisti, neovisno iz koje zemlje dolaze, dužni su poštivati propisanu proceduru upisa na sveučilišta u Republici Hrvatskoj. Ukoliko zadovoljavaju uvjete potrebne za upis, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH dodjeljuje stipendiju koja obuhvaća oslobođenje plaćanja školarine, subvencionirani smještaj u studentskom domu, subvencioniranu prehranu te mjesečnu novčanu naknadu. Vezano uz navedeno, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH zamolilo je da mu se dostavi detaljnije pojašnjena vremenska neusklađenost polaganja mature u Republici Hrvatskoj i Mađarskoj, sukladno rokovima koji su objavljeni na stranicama www.postanistudent.hr, te su također zatražili pojašnjenje o razlozima koji priječe studente iz Mađarske da se prijave i pristupe upisima na sveučilišta u ljetnom roku. Stoga, ljubazno Vas molimo da nam dostavite detaljnije pojašnjenje o navedenom, kako bismo ga mogli dostaviti nadležnom ministarstvu.

Jednako tako, slijedom Vašeg zaprimljenog popisa učenika koji se namjeravaju kandidirati za stipendiju koju dodjeljuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH temeljem Programa suradnje, od navedenog ministarstva zamoljeni smo da hrvatskoj zajednici u Mađarskoj prenesemo obavijest kako se stipendije dodjeljuju isključivo studentima koji se upisuju na studijske programe nacionalnih predmeta (kroatistika, povijest, učiteljska akademija). Naime, sukladno zaključcima 12. zasjedanja Međuvladinog odbora za manjine održanog 28. studenog 2012. godine u Budimpešti te Programa suradnje, razvidno je kako se ne spominje mogućnost stipendiranja studija izvan tzv. nacionalnih programa. Također, potaknuti lošim iskustvima dosadašnjeg neuspješnog studiranja na drugim studijskim programima studenata iz Mađarske, donesena je odluka o stipendiranju studenata isključivo studijskih programa nacionalnih predmeta koji će pridonijeti razvoju hrvatske zajednice u Mađarskoj. Pismo je upućeno ravnatelju Hrvatskoga školskog centra u Pečuhu Gaboru Györváriju.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik!

Aktualno

Osijek: otvoren generalni konzulat Mađarske

Joško Klisović i Zsolt Németh otvaraju generalni konzulat Mađarske u Osijeku (MTI Fotó: Kovács Attila)

Hina/Hrvatski glasnik - U Osijeku je 3. rujna otvoren generalni konzulat Mađarske, koji je u tome gradu prvi puta otvoren 2002. godine, ali je četiri godine poslije zatvoren odlukom mađarske Vlade. Državni tajnik Ministarstva vanjskih poslova Zsolt Németh kazao je kako je 2006. godine, tadašnja mađarska Vlada, uz još neka druga diplomatska predstavništva, privremeno zatvorila konzulat u Osijeku, što je, kako drži, odražavalo tadašnje moralno, ali i gospodarsko stanje u Mađarskoj. Ocijenio je kako ponovno otvaranje generalnog konzulata u Osijeku svjedoči o izlasku Mađarske iz političke i gospodarske krize, u kojoj se nalazila jedno desetljeće, jer se, uz ovo, planira otvaranje i drugih diplomatskih predstavništava. Németh je istaknuo kako dvije zemlje dijele 800 godina zajedničke prošlosti i zajedničkih vrijednosnih sustava, u čemu značajnu ulogu imaju manjine koje u obje zemlje uživaju vrlo dobar položaj. Zamjenik ministrice vanjskih poslova Republike Hrvatske Joško Klisović rekao je kako se „konzulati otvaraju zbog ljudi, dok ostale poslove za državu obavljaju veleposlanstva“, te kako su pripadnici mađarske nacionalne manjine u Hrvat-

skoj velika spona dviju zemalja.

Ponosni smo na veliki broj Mađara koji nakon duge povijesti žive u Hrvatskoj, na njihov doprinos hrvatskoj kulturi, političkom životu i gospodarstvu. Sretni smo što Mađarska i Hrvatska imaju razvijene i dobro regulirane odnose na području zaštite manjina i njihovih prava, što se u cijelom svijetu citira kao jedan od najboljih modela, poručio je Klisović.

Zahvalivši Mađarskoj na potpori koju je Hrvatskoj pružila pri njezinom osamostaljenju te tijekom pristupanja NATO savezu i Europskoj uniji, Klisović je kazao kako će dvije zemlje ostati prijateljske, s interesima, koji su u EU često kompatibilni, i nastaviti ih zajedno promicati. Mađarski veleposlanik u Hrvatskoj Gabor Ivan kazao je kako će se otvaranjem konzulata, na području u kojem živi oko deset tisuća Mađara, ojačati regionalne i pogranične veze dvaju naroda i država, a konzulat će obavljati diplomatsko-konzularne i druge poslove iz svojega djelokruga.

Generalni konzul Antonio de Blasio kazao je kako će zadaća generalnog konzulata biti ispunjavanje zahtjeva pripadnika mađarske nacionalne zajednice u Hrvatskoj, među kojima je i mogućnost za stjecanje dvojnog državljanstva, što Hrvatska, za razliku od nekih drugih zemalja, ne brani te sudjelovanje u gospodarskom životu regije.

Kako donosi MTI, po državnom tajniku Zsoltu Némethu, Mađarska tek tada može biti snažna i uspješna ako su i njeni susjdi snažni. S onim državama u kojima živi mađarska nacionalna zajednica, imamo imamao uske interese, niame uspjeh ovih država je i uvjet uspjeha Mađara koji žive u njima. Naglasio je kako je otvaranje generalnog konzulata kratkoročno u prvom redu vezano uz rješavanje zahteva mađarskog državljanstva ali se očekuje kako će konzulat ojačati kulturne i gospodarske veze. Govoreći o gospodarskoj suradnji, po MTI, on je zaključio kako hrvatsko članstvo u Eurospkoj uniji i nestanak carinskih granica pomaže međusobnu kooperaciju malih i srednjih poduzetnika kao i razvoj trgovine.

Usavršavanje iz metodike na bajsjoj Visokoj školi Józsefa Eötvösa

Između 26. i 28. rujna ove godine imat ćemo usavršavanje iz metodike koje će održati profesori metodičari s čakovečkoga Pedagoškog fakulteta. Učitelji i odgajatelji koje to usavršavanje zanima neka nam se odazovu. Opća tema koja će se obrađivati tijekom tri dana jest: Ekologija – zaštita prirode i okoliša i djeteta. Predavanja će biti jednostavna i sadržajna s mnogo prijedloga za praktičnu primjenu u nastavi, popraćena radionicom. Metodičari koji će držati predavanja i radionice metodičari su glazbene kulture, hrvatskoga jezika, prirode i društva, tjelesne i zdravstvene kulture. Sudjelovanje je besplatno. Dodite nam.

Morana Plavac i Živko Gorjanac, profesori Odjela za hrvatski jezik

BUDIMPEŠTA – Sljedeći susret Zajednice hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj bit će u utorak, 17. rujna u 16.30 sati, u Croaticinoj klupskoj prostoriji. Mole se članovi da za sjednicu pripreme prijedloge za plan djelovanja Zajednice do prosinca 2013. godine. Nakon rasprave o radu slijedi proslava imendana i rodendana članova.

KOLJNOF – Matica hrvatska u Šopronu, Društvo Hrvati i Koljnofsko hrvatsko društvo Vas srdačno pozivaju 13. septembra, u petak, od 19 uri u koljnofski Kulturni dom, na predavanje o boju u Bosni i Hercegovini. Svakoga čekamo!

NOVO SELO – U organizaciji Seoske, mjesne Hrvatske i Hrvatske samouprave Šomodske županije, 14. rujna priređuje se Susret podravske naselja. Cjelodnevni programi očekuju sve mještane, jednako kao i sveta misa u mjesnoj crkvi na hrvatskom jeziku, s početkom u 16 sati. U 17 sati je kulturni program uza sudjelovanje podravske KUD-ova, a navečer Hrvatski bal.

KERESTUR – U organizaciji Hrvatske samouprave i Osnovne škole «Nikola Zrinski», 20. rujna bit će priređena konferencija o Nikoli Zrinskom s naslovom „Jedan život u službi naroda“. Predavanje će održati vrsni istraživači povijesti toga velikana i njegove utvrde Dragutin Feletar, Gabor Hausner, Vladimir Kalšan, József Padanyi i Lajos Negyesi. Tijekom dana organizirat će se izlet do Novoga Zrina gdje će se održati predavanje o iskopinama.

Veseli početak školskoga ljeta u Petrovom Selu

Na naticanju „Mala škola u 21. stoljeću” 37 milijun Ft na školska pomagala, pribore i programe

Prvu septembarsku nedilju su službeno stupili u novo školsko ljeto i petrovski učenici, pak ako godina ne bi bila prepričila na otvorenom školsko otvaranje, moglo bi biti još i veće veselje. Ovako je školska ravnateljica Edita Horvat-Pauković u kulturnom domu najavila radosnu vist, ka je pogodila uprav Dvojezičnu školu u Petrovom Selu. Rič je jur o lani napisanom naticanju TÁMOP 3.1.4., pod naslovom „Mala škola u 21. stoljeću”, u kom okviru ova ustanova dostala je jur na kraju prethodnoga školskoga ljeta uglednu svotu potpore, a bogati paketi školskih predmetov, pomagala i sredstava dospili su u Petrovo Selo pretprošli tajedan.

Posebna pinezna potpora od kih 37 milijun Ft je podijeljeno na kupnju školskih pomagala, sredstava i potrebnih dugovanj iz sedam milijun Ft, a 30 milijun Ft ostane za organiziranje taborov, usavršavanj i specijalnih priredab. Jedna strana naticanja ciljano sadrži hrvatski jezik i nastavu hrvatskoga jezika, dokle drugi dio je obavezno koncipiran na projekte i priredbe za sačuvanje zdravlja i svakidašnju tjelovježbu. Što naliže programski dio, jur u lanjskom školskom ljetu je regionalno jezično naticanje iz hrvatskoga jezika financirano iz ovoga naticanja. Nadalje su predviđeni dvi-dvi eko- i jezični tabori, u svakom polugodišću se mora prirediti Dan zdravlja, na protuliće i jesen se kalkulira sa športskim izletom. Na programu su još i metodička i jezična usavršavanja za pedagoge. Dugovanja, pribori, namješćaji zasad su još u zaprtom razredu, čekaju na otkrivanje, odmota-

nje raznorazne škatulje, a znatiželjni pogledi i u pondiljak su istraživali sadržaje. 120 stolcev, 10 novih klupov, za svaki razred (8) projekcijska platna, multimedijjski projektori, dalekozori (30), računala, laptop uz interaktivnu tablu, fotokopirni aparat, mikroskopi (5), interaktivni udžbeniki, nastavni sredstvi, pribori za pokuse iz fizike, kemije, biologije, ekonomije ter nimški jezik, DVD-i, filmi, cedejke, digitalni paketi za sačuvanje zdravlja, digitalne kamere, mikrofoni, još i nabrojiti je teško, što su svega dobili petrovski školari. Za dotični misec je obećan još dolazak uređajev za jezični labor. – *Posebno smo gizdavi na to da u našem lokalnom Centru za održavanje ustanovov Klebelsberg u Sambotelu, samo su tri škole dobile potporu na ovom naticanju iz 55 kandidatov, a jedna od tih škol je postala naša* – je naglasila Edita Horvat-Pauković, i još dodala kako su lani sudjelovali petrovski pedagogi na usavršavanju dičjega atletičnoga programa u organizaciji Ugarskoga atletičarskoga saveza i Sveučilišća Semmelweis, pak zahvaljujući tom projektu su zašli pred kratkim u školu i športski rekviziti, kompletna športska oprema, labde, dresi, konopci za skakanje i druga športska dugovanja ka će biti vridno hasnovana pri tjelovježbi. Vas paket vridi kih 260 000 Ft. Sad se gledaju naticanja za gradnju športske dvorane, ka je zdavno čuvana želja i sanja Petroviščanov, a i plani za zidanje su jur gotovi. Dotad sva dobivena dugovanja se hasnuju u kul-

Školsko otvaranje u petrovskom Kulturnom domu

Probiranje novoga športskoga dugovanja zasad ide još uz pomoć školske ravnateljice Edite Horvat Pauković

S učiteljicom zemljopisa Nikoletom Timar školari 5. razreda se veselu novom mikroskopu

turnom domu, na seoskom igrališću i na školskom dvoru. Prilikom našega boravka dica su veselo probuvala na školskom hodniku neophodne elemente sredstava pri športskoj igri, a u 5. razredu je poteklo izvidjanje mikroskopov. Po informaciji školske direktorice, ove jeseni se računaju na usavršavanje pedagogov, na Nakovićevo naticanje u lipom govoru, a spomenut je i posjet novoj partnerskoj ustanovi u Hrvatskoj, Osnovnoj školi Ivana Perkovca u Šenkovcu, na Danu kruha. Novo školsko ljeto je začelo 78 školarov, 13 dice je stupilo u 1. razred, a četrnaestimi pohađaju 8. razred. Mala petroviska škola je tako opremljena za duglje vrime novimi i kvalitetnimi školskimi pribori i pomagali, a zvana toga lako će organizirati sadržajne programe iz svojega budžeta, od česa će vjerojatno najviše profitirati školari, a i učitelji, u jednoj od trih dvojezičnih škol na području Gradišća. Konac projekta je još daleko, samo u marcijušu 2015. ljeta.

Svečanost otvorenja nove školske godine u budimpeštanskoj Hrvatskoj školi

„Svi ste vi diplomati naše zemlje”

U budimpeštanskome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đačkome domu 2. rujna svečano je otvorena školska godina 2013/14. U novoj školskoj godini HOŠIG-ova obitelj broji 258 polaznika, 49 vrtičke djece, 133 osnovnoškolaca, 76 gimnazijalaca, 11 đaka u nultom razredu, 18 prvšačica te 53 pedagoga. Zainteresiranost za upis djece u Hrvatsku školu iz godine u godinu sve je veća, dokaz tomu jest i povećavanje broja upisanih u vrtić i prvi razred.

Borna Babić recitira pjesmu „Još malo i počinje škola”, a Laura Szűcs stihove „Prvak”

Prekrasan sunčan dan, latice papirnatih cvjetova u predvorju još uvijek skrivaju uspome bezbrižnoga ljeta, ali okrutno školsko zvono, matematički zadaci i olovke na draperiji ipak nas podsjećaju kako je ljetu kraj te započinje još jedna školska godina u budimpeštanskoj Hrvatskoj školi. Svečanosti su nazočili, među inima, i hrvatski veleposlanik u Mađarskoj Gordana Grlić Radman i ravnateljica Gospodarske uprave Mozaik pri Glavnogradskoj samoupravi Rózsa Cser. Nakon intoniranja hrvatske i mađarske himne voditeljica svečanosti Dalma Perak pozdravila je nazočne. Prigodne su pjesmice recitali prvšačići Borna Babić i Laura Szűcs, a Dorotea Perak nam je ispričala „Kako je Eulenspiegel magarca naučio čitati”. Luca Molnar, učenica 4. razreda, i ovom je prigodom recitala svoju pjesmu „HOŠIG”. Ženski je zbor pod ravnanjem Ágnes Nagy pjevao vesele dalmatinske pjesme, a narodnu, dalmatinsku i pop-rock skladbu pod vodstvom Stjepana Dombajija svirao je školski sastav. Neizostavni dio svečanog ugođaja bio je ples skupine „Tamburice”, otplesali su koreografiju Antuna Kričkovića „Djevojke planine” koju je uvježbala Marika Silčanov Kričković. U svome prigodnom obraćanju nazočnima ravnateljica škole Ana Gojtan istaknula je važan događaj u povijesti Republike Hrvatske te u životu hrvatske narodnosne zajednice: pristup matične nam domovine zajednici europskih naroda, te naglasila kako uspješnost Lijepa Naše ovisi i o nama.

„Naime uspješnost jedne države ne ovisi samo o radu Vlade. Prvenstveno ovisi o tome

koje je znanje, konkurentnost pripadnika jednog naroda, koliko se vezuju za svoju domovinu – bilo da su državljani, ili ne, i koliko čuvaju jezik, kulturu, tradiciju matične domovine i što čine poradi toga. Tko je Hrvat, treba s odgovornošću učiti, živjeti. Ali to je i mogućnost. EU članstvom se otvaraju nova vrata prema Hrvatskoj. Tržište je radne snage slobodno. Ali ne želim da naša djeca povećaju broj Mađara u Engleskoj, njih 200 tisuća. Želim da budu uspješni ovdje u Mađarskoj, ukoliko ne prosperiraju ovdje, neka raspoložu znanjem koje će im pružiti sigurnu egzistenciju i u matičnoj domovini. Usvajanje jezika na visokoj razini, poznavanje kulture znači tu ogromnu prednost. Objećavam da će naša škola i u novoj školskoj godini u tom duhu nastaviti s radom. I dodala bih još: i nadalje se zalažemo da budu svjesni: tko je Hrvat – bilo gdje da bude, živi u svijetu – zastupa Hrvatsku. Vi, dragi učenici, svi ste vi diplomati naše zemlje” – naglasila je ravnateljica Gojtan.

Hrvatski se veleposlanik u Mađarskoj Gordana Grlić Radman prisutnima obratio na mađarskom i na hrvatskom jeziku. Istaknuo je važnost znanja jezika, te da istraživanja dokazuju kako se djeca najviše odgajaju i uče u školi. „Sve ono što učite, sve ono što steknete u ovoj školi, jako je bitno za vaš daljnji razvoj” – naglasio je veleposlanik Radman.

Pri kraju svečanosti, po starom običaju, prvšačićima su uređeni darovi Hrvatske škole, koje su preuzeli: Borna Babić, Matija Barko, Beata Buić, Bence Doboš, Balázs Fekete,

Laura Hirsch, Barnabás Kiss, Keve Kordás, Ante Lušić, Mila Marljin, Botond Pauković, Nándor Puhony, Hanna Steiner, Eszter Nagy-Szalóky, Kyra Szentmilóssy, Vivien Szentmiklóssy i Laura Szűcs. Razrednica je Jadranka Hegedüs Geošić, sada se vratila s roditeljnog dopusta. Popodnevna je odgajateljica Ivett Bangha. Predvorje škole u svečano je ruho i ovoga puta odjenuo profesor likovnog odgoja Zoltán Csomós, a program je ostvaren pod redateljskom palicom Marijane Jakošević i Dore Grišnik. Čestitam na programu svečanosti, koji je odista bio izveden i sastavljen na visokoj razini!

Nastavničkom se zboru od ove školske godine pridružuje i Erika Balažin Megyesi, odgajateljica u Đačkome domu. U vrtić su stigle odgajateljice Jelena Baltin i Dragica Blažev. Uz Mariku Kričković Silčanov plesnu umjetnost od rujna podučava vrsni koreograf pečuškoga KUD-a Tanac József Szávai. Hrvatska je škola po dosadašnjim rezultatima u obrazovanju i polju umjetnosti nositelj titule Punkt darovitosti, jedna od dobitnika ovogodišnje narodnosne stipendije Ministarstva ljudskih resursa jest gimnazijalka 11. razreda Jadranka Čepelsiget. Budimpeštanski HOŠIG jesenas programskim nizom proslavlja 20. godišnjicu samostalnosti, vrhunac svečanosti bit će u okvirima „Tjedna hrvatske kulture”, te za tu obljetnicu objelodanit će se i godišnjak škole.

Svim polaznicima i djelatnicima želimo uspješnu novu, 2013/14. školsku godinu!

Kristina Goher

Prvšačići u društvu Gordana Grlića Radmana, Ane Gojtan, Jadranke Hegedüs Geošić i Ivett Bangha

KOLJNOF – Seoska samouprava i brojna kulturno-umjetnička društva ovoga sela Vas srdačno pozivaju 14. septembra, u subotu, na trgadbenu povorku, a zatim na otvaranje Etnomemorijalnoga i informacijskoga centra. Od 14 uri na Glavnom trgu svira Gradska glazba Trsat, kot jedno od najstarijih riječkih kulturnih društav. Osnovana je 1906. ljeta zahvaljujući Andriji Račkom, s ciljem budjenja i jačanja nacionalne ćuti ljudi primorskoga kraja. Danas Glazba Trsat ima status gradske glazbe Rijeke i česti je sudionik i predstavnik grada na mnogobrojni manifestacija kulturnoga, društvenoga i športskoga karaktera. Koljnofsku publiku će prvi put očarati svojom muзикom. Od 15 uri krene na konji, kola, piše trgadbena povorka kroz selo. Za povorkom slijedi svečano otvaranje Etnomemorijalnoga i informacijskoga centra Gradišćanskih Hrvata, koji, kako kaže idejni otac dr. Franjo Pajrić, bit će logistička baza svih Gradišćanskih Hrvatov od Austrije prik Slovačke sve do Ugarske. Centar će mladim Hrvatom omogućiti po minimalni cijena smješćaj i jilo. Svaki tajedan bi tako u Koljnofu mogli smjestiti kih dvadeset mladih ljudi, ki bi se znali povezati i uže sudjelivati s gradišćanskom mladinom i znali bi skupa djelati na razni projekti i djelaonica. Kako smo ćuli nadalje od predsjednika Društva Hrvati i ujedno od predsjednika Hrvatske samouprave u Šopronu, za jedan misec će se i u Šopronu otvoriti Hrvatsko-nimški kulturno-informativni centar za ki akt se jur zdavno pripravlja šopronska Hrvatska samouprava. U Koljnofu prilikom trgadbene fešte nastupaju Medjunarodni folklorni ansambl, Koljnofsko kolo i Koljnofski tamburaši. Dan će se završiti, pravoda, s balom i preskrajnim hrvatskim druženjem.

BAĆINO – U tome rackohrvatskome naselju 30. kolovoza sazvana je izborna skupština Hrvatske kulturne udruge „Vodenica”, koja je održana u mjesnoj gostionici „Vinograd”. Od utemeljena 1998. godine Udrugu je uspješno vodila Marija Marko Papp, koja se nije ponovno kandidirala. Za istaknuti kulturni rad, povodom Državnog dana Hrvata u Mađarskoj u Sambotelu 2011. godine, HKUD-u „Vodenica” dodijeljeno je priznanje Saveza Hrvata u Mađarskoj. Za novog predsjednika Udruge izabran je Gabor Marko, za zamjenika Nikola Anišić, a za ćlanove vodstva izabrani su još Marija Bence Takáč i Marta Kerekeš. Dugogodišnja predsjednica Društva Marija Marko Papp izabrana je u Nadzorni odbor.

VIII. festival „Zlevanke, vina i tamburice” u Sumartonu

Unatoć kišnom vremenu Sumartonci se nisu obeshrabrili prilikom priprema na Festival „Zlevanka, vino i tamburice” koji je ove godine prireden 24. kolovoza. Osmi festival ovaj put je nudio i niz folklornih sadržaja, naime dio programa ostvario se u okviru projekta COCU, projekta za kulturnu suradnju europskoga prekogranićnog programa Austrija–Mađarska. Predstavници raznih vinskih udruga iz Mađarske i Hrvatske, tamburaši iz Mađarske, Hrvatske i Slovenije, folklorasi s jedne i druge strane Mure, majstor za izradbu tamburica, ukusna zlevanka, vinska kapljica i zabavni sastav Noćna smjena zabavljali su posjetitelje.

Ćlanovi raznih vinskih udruga

Prvi održani festival bio je neka vrsta berbene povorke uz kulturni program i kušanje vina. Taj je festival za danas izrastao u međunarodnu manifestaciju, koju iz godine u godinu posjećuje mnoštvo sudionika i gostiju. Festival, osim promicanja vinskog i gastronomskog turizma, umnogome pridonosi i ćuvanju hrvatske kulture i gajenju dobre suradnje s Hrvatima iz raznih regija, matićne domovine, odnosno iz drugih oblićnjih zemalja. Ovogodišnji Festival upoćetku je omotala kiša, pa one tradicionalne povorke nije bilo, no ćlanovi raznih vinskih kuća s kojima surađuje sumartonsko Društvo pajdaša vina obišli su vinske kuće i poredali se na pozornici u svojim svećanim odorama. Okupljene goste u ulozi domaćina pozdravio je sumartonski naćelnik Martin Capari, među njima Mišu Heppa, predsjednika Hrvatske državne samouprave, izaslanstvo iz Budimpešte koje je predvodio Stjepan Kuzma, predsjednik Hrvatske samouprave XV. okruga, predstavnice vinskih udruga, međimurskih i pomurskih naselja, te zahvalio je mnogim podupirateljima koji su omogućili da se i ove godine priredba ostvari. Predsjednik HDS-a Mišo Hepp obratio se nazoćnima, zahvalio je međumirskim Hrvatima na podršci koju

nude pomurskim Hrvatima u oćuvanju nacionalne samosvijesti te i ih zamolio da to ćine i nadalje, pošto je Hrvatska stupila u Europsku Uniju. U ulozi organizatora pozdravili su Lajoš Vlašić, predsjednik sumartonske vinske udruge, i Joža Đuric, predsjednik mjesnoga KUD-a, te Ladislav Gujaš, predsjednik Društva Horvata kre Mure. Gosp. Vlašić nakon pozdravnih rijeći predstavio je nazoćne predstavnice vinskih udruga: Udrugu žena prijatelja vina iz Keszthelya, Udrugu žena prijatelja vina iz Letinje, Vinski viteški red

Kaniški tamburaši promatraju tamburice

Tamburaški sastav Kajkavska ruža

„Da Bibere“, Vinski red Šomlo, Udrugu vinara južne Zale, Udrugu Bilikum iz Križevaca, ludbrešku Udrugu Trsek, s kojima sumartonska udruga već dugi niz godina surađuje. Zatim je posjetitelje pozvao na kušanje dobrih vina s izrekom jednog nepoznatog njemačkog redovnika „Onaj tko pije vino dobro spava. Onaj tko dobro spava ne može griješiti. Onaj tko ne griješi ide u nebo.“ Festival je otvorio vrsni vinar dr. Jozsef Brazsil, čest gost sumartonskih vinara.

Slijedio je nastup tamburaških sastava i folklornih društava s mnoštvo hrvatskih pjesama, glazbe i plesa iz raznih krajeva. Nastupili su ovi tamburaški sastavi: iz Zasadbrega, Đilkoši iz Ljubljane, iz Donje Dubrave, „Puntari“ iz Velikoga Ravna, iz Kaniže te donaćini, „Kajkavska ruža“ i Sumartonski lepi dečki. Uz glazbene točke gledatelji su mogli uživati i u folkloru. Članovi plesne skupine odraslih KUD-a Sumarton koji su sudjelovali na poduci učenja narodnoga plesa u okviru europskog projekta, predstavili su novu koreografiju međimurskih plesova i bosanski ples Glamoč bez instrumentalne pratnje. U izvođenju plesova uključili su se i neki članovi Međunarodnoga plesnog ansambla. Plesna skupina podmlatka KUD-a Sumarton predstavila se s novom koreografijom šokačkih, a folklorna skupina iz Donje Dubrave sletom međimurskih plesova. Mladi nadareni pjevači Alex Kozma i Veronika Kapuvari uz pratnju susmartonskih tamburaša otpjevali su nekoliko hrvatskih pjesama. Na festivalu su nastupili i mladi pjevači

Plesna skupina podmlatka KUD-a Sumarton

zabavne glazbe iz zbraćimljene samouprave budimpeštanskoga XV. okruga želeći time zahvaliti česte nastupe KUD-a Sumarton na njihovim priredbama. Na kraju kulturnog programa slijedio je koncert omiljenih „Sumartonskih lepih dečaka“ i međimurskoga zabavnog sastava „Noćna smjena“. Uživajući u programima, nijedan gledatelj nije ostao ni gladan ni žedan. Članice pjevačkoga zbora cijeli su se dan brinule da bude dovoljno kalamperčice, zlevanke, a vinski kućama da bude dovoljno dobrog vina.

Predavanje majstora Antuna Tilošanca o tamburici

Antun Tilošanec, majstor za izradbu tamburice

Na sumartonskom Festivalu uvijek se okuplja mnoštvo tamburaša, stoga su organizatori osmislili da se održi predavanje o samome glazbalu i o njegovoj izradbi kako bi svirači još više saznali o glazbalu na kojem i sami sviraju. Predavanje je održao Koprivničanin Antun Tilošanec, iz čije je radionice već naručeno više tamburica i za sumartonske svirače. On se izgradnjom tamburice bavi više od pet godina, ali je svira već od petog razreda osnovne škole. Kroz njegove je ruke prošlo dvjestotinjak tamburica, dijelom izradbe, a dijelom popravaka. Antun je ukratko govorio o povijesti toga glazbala, da potječe iz Mezopotamije i kako se razvijao kod raznih naroda. U Hrvatskoj se od prošloga stoljeća proširila tamburica, samica, glazbalo koje je pratilo plesače, a poslije se proširilo na višeglasje. Majstor smatra da je za izradbu tamburice poželjno znati svirati, no izradba spaja više djelatnosti, treba poznavati kovinu,

kolarsku struku (savijanje drva). Za tamburicu može se iskoristiti najbolje javor, orah i smreka za trzaje. Navodno, Stradivari je za violinu na ovom području (Slovenija, Bosna) pronašao najbolje drvo za violinu. Koje je drvo odgovarajuće za glazbalo, prosudilo se po zvonikom tonu kada je palo drvo pri sječi, to nije lako pronaći, majstori

jedan drugom pomažu. Deblo se ispili na pilani, a poslije se ono suši 5–6 godina s prirodnim sušenjem. Kada se osuši, dobije se komad, zacrti se oblik pa se onda izdubi, iskopa se zapravo prostor, na njega se zalijepi smreka pod određenim kutom pa se napravi utor za rupu, zalijepi se grif-plata. Za to treba drvo trešnje, šljive ili oraha, treba biti nešto tvrđe, pa se nalijepi. Zatim se pripašu navijači, izreže se zaštitni furnir od oraha, trešnje ili porodica rošca. Kada se to nalijepi, smiješa se smjesa čime se lakira. Tambura se ne smije

„Noćna smjena“

lakirati s lakom za parkete koji imaju svojstvo stezanja, treba se koristiti lakom koji proizvodi dobar ton. Kada je tamburica gotova, treba je isprobati je li dobra, to je najzujbudljiviji trenutak jer tamburica mora odmah imati dobar ton. Gosp. Tilošanec kaže da od tog zanata može se živjeti, naime tamburica je vrlo popularna, vrlo malo ljudi bavi se izgradnjom i servisiranjem, a ako se svira na tamburici, ona se i troši, pa je potrebno i njezino popravlanje. Majstor je na predavanju prikazao i nekoliko tamburica u poluizrađenome stanju i objašnjavao znatiželjnicima na koji se način može postići najbolji ton.

„Noćna smjena“ prvi put u Mađarskoj

Na Festivalu vina i tambure obično nastupaju poznate skupine ili pjevači iz Hrvatske. Ove je godine stigao zabavni sastav „Noćna smjena“, utemeljen prije pet godina. Četveročlani, klasični kvartet u sastavu bas-gitarista Zlatka Korbelta Zuje, bubnjara Nene Kutnjaka, klavijarista Gorana Lapata, gitarista Srećka Krištofića prvi put je nastupio u Mađarskoj. Sa Sumartonskim lepim dečkima upoznali su se u Štrigovi kada je iskrsla zamisao o zajedničkom nastupu. Mi smo svirali u Štrigovi, gdje su nastupili Sumartonski lepi dečki. Noćna je smjena već pratila razne poznate svirače, napisali su nekoliko izvornih pjesama, no većinom sviraju glazbu drugih izvođača. Zabavni se sastav nada da s ovim prvim nastupom započinje njihova suradnja s Hrvatima izvan granica Hrvatske, naime upravo su u Sumartonu dobili poziv i od hrvatske zajednice iz Ljubljane.

„Sve boje života” Zlatka Price

U povodu Dana grada Pečuha, u gradskoj je galeriji otvorena izložba u čast slikara Zlatka Price, rođenog u Pečuhu, pod naslovom „Sve boje života”, a uz nju izloženi su i radovi likovne kolonije u Taru 2007–2012. Spomenuta se kolonija organizira uza sudjelovanje gradova za koje je Prica vezao svoj život, Pečuh, Samobor i Tar, koji su i utemeljitelji Zaklade Zlatko i Vesna Prica, koja između ostaloga pomaže i održavanje spomenute kolonije mađarskih i hrvatskih likovnih umjetnika. Spomenutu izložbu u Pečuškoj galeriji (Széchenyiev trg) zajednički su priredili Zaklada Zlatko i Vesna Prica te Nefitno poduzeće „Zsolnay Örökségkezelő”. Nazočne su pozdravili Ljiljana Pancirov, generalna konzulica, te predstavnici grada Samobora i Tar-Vabriga, a izložbu je otvorio Zsolt Páva, pečuški gradonačelnik. Za se glazbeni program brinuo orkestar Hrvatske škole Miroslava Krležje. Izložba će biti otvorena za posjetitelje do 6. listopada.

Zajednička suradnja Zaklade Zlatko i Vesna Prica, Galerije Prica POU Samobor i Samoborskog muzeja urodila je postavljanjem narečene izložbe i radova nastalih na Likovnoj koloniji u Taru. Ovih potonjih rado-

va s tarske kolonije bilo je umalo 150. Izložba je bila postavljena u Samoboru, nju su osmislile kustosice Nikolina Mahović i Gordana Remussini, a pečušku je postavio kustos Arpad Gamus. Povod je bio višestruk; obilježavanje 10. obljetnice Pricine smrti, ulazak Republike Hrvatske u EU i Dan Grada Pečuha, grada prijatelja Samobora, jer upravo je Zlatko Prica, veliki hrvatski umjetnik, poveznica naših gradova. Rođen u Pečuhu, živio je i stvarao u Samoboru i Taru u Istri, povezao nas je svojim velikim djelom i željom za osnivanjem Zaklade koja će se brinuti o njegovoj ostavštini, a likovnim umjetnicima obaju naroda biti potpora u stvaranju i afirmaciji. Ovaj se cilj Zaklade ostvaruje već sedmu godinu i kroz Likovnu koloniju u Majstorovoj kući u Taru, a djela izložena u Pečuhu nastajala su od 2007. do 2012. godine, inspirirana jedinstvenim istarskim motivima kojima se nadahnjivao Zlatko Prica u stvaranju „Tarskog ciklusa“ – rekla je Marica Jelenić, upraviteljica Zaklade Zlatko i Vesna Prica.

Govoreći na pečuškom otvaranju, Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, između ostaloga je kaza-

la: „Iznimno mi je drago što nas Zlatko Prica, jedan od najvećih imena hrvatske likovne umjetnosti 20. stoljeća, tako snažno i kontinuirano povezuje svojim umjetničkim izričajem. U ovih nekoliko godina svjedočili smo o nizu njegovih autorskih izložbi u Mađarskoj – ovdje u Pečuhu, u Baji, Kalači i Budimpešti, kao i onih posvećenih velikom umjetniku, otkrivali smo nekog drugog Pricu u reljefima, divili se raskoši njegovih boja na radovima koje je poklonio svojem rodnome gradu Pečuhu. (...) Današnja izložba nosi naziv „Sve boje života”, i snažno objedinjuje manje poznate radove autora do 1971. godine – grafike, crteže, slike, fotografije i plakate, te radove koje su Pricini poklonici sačinili u Tarskoj likovnoj koloniji od njenog osnutka 2007. do 2012. godine. Navedeno razdoblje obuhvaća radove do njegovog najpoznatijeg Tarskog ciklusa, dakle ranije radove koje čini Samoborski ciklus od 1953. do 1957., Plodovi zemlje od 1957. do 1969, Ljudi i plodovi i Anatomija prirode od 1969. do 1971. godine. Ponovno se pred nama otvara jedan segment javnosti nedovoljno poznatog Price. Ujedno izložba obilježava i deset godina od smrti istaknutoga hrvatskog slikara i grafičara. Projekt su osmislile samoborske kustosice Nikolina Mahović i Gordana Remussini koje i ovim predstavljanjem žele pokazati da autor zaslužuje svoju prepoznatljivost u Samoboru, Hrvatskoj, a kako vidimo, i na međunarodnoj razini. Izložba nudi raznolikost djela, uglavnom grafike nastale tehnikama bakropisa i suhe igle, crteže, ali i slike” – kazala je između ostaloga Ljiljana Pancirov.

Upraviteljica Zaklade Zlatko i Vesna Prica, Marica Jelenić, istakla je izgledne mogućnosti za postavljanje izložbe u Budimpešti, u čiju se organizaciju uključuje Velesposlanstvo Republike Hrvatske u Mađarskoj i Hrvatska državna samouprava.

- hg -

Foto: Anita Mandić

Trenutak za pjesmu

Tomislav Marijan Bilosnić

**NEKA PO ZASLUZI
MRTVI LEŽE**

**Neka ne kreću
na put
oni što znaju
da će zaglaviti
Nikoga neka sa sobom ne zovu
ni sina
ni tuđega muža
nikoga
čije bi se zaželjeli zemlje
Oni što na povratak misle
neka po zasluži
mrtvi leže**

(Iz zbirke *Odisej*)

„Pro Civitate”, grada Pečuha, svećeniku Franji Pavlekoviću

Na svečanoj sjednici grada Pečuha, održanoj u povodu Dana grada u tamošnjemu Narodnom kazalištu, 1. rujna, dodijeljena su brojna priznanja gradskih otaca zaslužnim pojedincima koji su svojim radom unaprijedili sliku grada i pridonijeli njegovu razvoju. Tako je priznanje „Pro Civitate”, spomen-odličje, priznanje Skupštine samouprave grada Pečuha, za izuzetnu djelatnost iskazanu na području javnoga života, za rad s beskućnicima, siromašnima i ljudima kojima je potrebna pomoć. Franjo Pavleković, župnik, papinski prelat rođen je u Sigetetu 13. prosinca 1955. godine, odrastao je u Novom Selu, u hrvatskom naselju i hrvatskoj obitelji. Srednju je školu završio kod franjevaca u Ostrogonu, a teologiju u Juri. Zaređen je 18. lipnja 1981. godine. Devet je godina bio kapelan u Pečuhu, a od 1990. župnik je u Đudu. Od 1998. godine župnik je u pečuškoj katedrali i biskupski generalni vikar, od 2003. župnik u pečuškome Kertvárosu. Godine 2003. izdao je pjesmaricu za Hrvate u Mađarskoj „Ja sam s vama.”

Franjo Pavleković vikar je Pečuške biskupije, kojega je pečuški biskup 2012. zadužio za pastoralni rad. Od 2010. godine u Župi Sv. Elizabete u Kertvárosu okuplja se jedanput mjesečno Hrvatska katolička zajednica grada Pečuha, održavaju se mjesečne svete mise na hrvatskom jeziku.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Ákos Kollár

U spomen

Ana Vujkov

Toga ljetnoga dana kao grom iz vedrog neba proširila se vijest po Kaćmaru da je „učiteljica Ana” poslije teške i duge bolesti preminula. Bila je ona za cijeli živalj učiteljica Ana, za Mađare „Áné tanító néni”.

Uvijek vedra lica, raspoložena, vječno nasmijana izlazila bi ususret svakome kako bi pomogla. Učiteljstvo je smatrala ne samo kao zanimanje nego kao istinski životni poziv. Bila je veoma aktivna i u izvanškolskom radu. Pjevala je u komornome zboru, na tradicionalnim crkvenim susretima konferirala, obilazila domove prikupljajući crkveni porez i još mnogo toga je primila osjećajući u duši iskreni lokalpatriotizam. Kao prvo radno mjesto bio joj je Dušnok, a potom se vratila u svoje rodno mjesto služeći školskom naraštaju i cijelom puku svoga zavičaja. Nju je krasila duboka nacionalna svijest, voljela je djecu, njezini đaci stekli su bogato rječničko blago na koje se moglo nadograđivati.

Neka joj bude laka zemlja crna!
Kaćmar, 4. kolovoza 2013.

Ljubinko Mandić

Dvije narodnosne stipendije za Hrvate u školskoj godini 2013/14.

Za dvadeset darovitih učenika narodnosnih srednjih škola dodijeljena je narodnosna stipendija, među kojima su dvije polaznice hrvatskih gimnazija: Jadranka Čepelsigeti iz Budimpešte i Zrinka Ana Sabo iz Pečuha. Stipendija se dodjeljuje u iznosu mjesečno 60 tisuća forinti i glasi za posljednje dvije školske godine srednje škole. Od 24 srednjih škola s natjecateljskim pravom prijavilo se 20 takvih ustanova s 35 prijedloga. Od narečenih, dva prijedloga nisu odgovarala uvjetima raspisanoga natječaja. Narodnosna je stipendija utemeljena 2011. godine i mogu je dobiti oni daroviti, u narodnosnom kulturnom životu aktivni narodnosni srednjoškolci koji su zbog socijalne pozadine spriječeni u završavanju srednjoškolskoga školovanja. Pri odabiru stipendista uzimali su se u obzir prosjek ocjena, aktivnost u narodnosnome kulturnom životu škole i u svojoj mjesnoj zajednici, socijalna pozadina i planovi za daljnju naobrazbu. Prema odluci ministra ljudskih resursa Zoltána Baloga u školskoj godini 2013/14. narodnosnu stipendiju će dobiti 20 srednjoškolaca, među kojima jesu Jadranka Čepelsigeti, gimnazijalka budimpeštanskog HOŠIG-a, i Zrinka Ana Sabo, gimnazijalka pečuške Hrvatske osnovne škole i gimnazije Miroslava Krleže.

Iznenadjenje

Popodne djeca se okupila u knjižnici kako bi zamijenila svoje knjige na nove. Iznenadila ih je voditeljica knjižnice Agika Šipoš s prijedlogom da prirede natjecanje tko zna više o pričama i romanima? Ona je čitala ulomke iz poznatih priča i romana, a djeca su pogađala naslove i piščevo ime. Djeca su bila jako oduševljena i vješta, svatko je dobio spomen-plaketu za dobre odgovore. I ona se iznenadila dobrim odgovorima, iako ovo nije bilo planirano za taj dan. Nakon natjecanja djeca su pravila čamce i splavi od bundeva (ukupno 35 plovila) i predvečer ih postavljali u Karašicu. Kako bi se djeca što bolje osjećala, Seoska im je samouprava pripremila kruha, masti i luka, pa i čokolade! Mogli su gledati ploveće čamce i splavi no i ne u posljednjem redu jesti. Oko 19.30 umorna, ali oduševljena djeca krenula su svojim kućama.

Guganka

Bogatstvo...

Prvopričesnici u Petrovom Selu 1941. ljeta

Hrvatski dan u Kalači

Spomen-dan biskupa Ivana Antunovića

U organizaciji gradske Hrvatske samouprave, u nedjelju, 25. kolovoza, u Kalači je priređen već tradicionalni Spomen-dan biskupa Ivana Antunovića. Hrvatski dan u Kalačko-kečkemetskoj nadbiskupiji, koji je ostvaren s potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije i Središnje gradske župe, i ove je godine okupio Hrvate iz Kalače i drugih bačkih naselja, te uzvanike.

Svečanost u čast preporoditelja bačkih Hrvata započela je okupljanjem i razgledavanjem prigodne izložbe, koja je pod naslovom «Život da mi bude Krist», a u povodu 125. obljetnice smrti biskupa i velikog prepošta, otvorena 6. lipnja ove godine u nekadašnjoj kanoničkoj kuriji, danas nadbiskupskoj riznici.

Usljedio je prigodni kulturni program koji je zbog kišnoga vremena, umjesto na otvorenome, održan u prostorijama Visoke škole «Pál Tomori». S hrvatskim narodnim pjesmama i plesovima, u programu su nastupili domaći Ženski pjevački zbor «Ružice» i Muški zbor «Dobri prijatelji», Kulturno-umjetničko društvo «Vodenica» iz Bačina, Ženski pje-

tedrale, i ove godine pred misu u crkvi Svetog Josipa molila se krunica na hrvatskom jeziku. Misno je slavlje predvodio mons. dr. Marko Semren, pomoćni bis-

Dio okupljenih na svečanosti

vački zbor iz Kačmara i Tamburaški sastav «Zabavna industrija» iz Dušnoka. U okviru programa predstavljena je i fotomonografija Marinka Pijukovića iz Subotice s naslovom «Blago iz dolafa», koju je predstavio sam autor. Predstavljanje je uljepšano i malom revijom izvorne bunjevačke narodne nošnje iz «dolafa» Grge Pijukovića, koju je uza sudjelovanje članica Hrvatskoga kulturnog centra «Bunjevačko kolo» iz Subotice prikazala Anastazija Pijuković.

Budući da je u tijeku obnova kalačke ka-

kup banjalučki, koje su s njime suslužili mons. dr. Andrija Anišić iz Subotice, biskupski vikar i santovački župnik Imre Polyák, te župnici bačkih Hrvata, a svojim pjevanjem uljepšao santovački pučki

crkveni zbor u pratnji kantora Zsolta Siróka na orguljama. Svoju prigodnu propovijed mons. dr. Marko Semren u Godini vjere posvetio je potrebi nove evangelizacije, s posebnim naglaskom na ulogu obitelji. Ujedno je pozvao nazočne na očuvanje nacionalne svijesti, vjere i materinske riječi kao što je svojedobno činio biskup Antunović.

«Biskup Antunović nas poziva da otkrijemo svoj identitet i svoju zavičajnost jer svatko od nas za sobom vuče, sa sobom nosi, svoj zavičaj. Zavičaj duboko određuje svakog čovjeka iako mi ljudi

Članice HKC „Bunjevačko kolo” na reviji nošnje

Pjevački zborovi „Ružice” i „Dobri prijatelji” iz Kalače

nismo toga često svjesni. Zavičajnost nas povezuje u jednu zajednicu i upućuje uvijek na rodni kraj. Ma gdje živjeli, ne zaboravimo rodni kraj! Pomozimo mu da se razvija i raste, jer time raste i dio nas. Mi ljudi smo vremenita bića, živimo u vremenu, nismo nadvremeniti. Bitno nas određuje naša prošlost, ali naša je zadaća da ne budemo robovi ni svoje prošlosti ni svoje sadašnjosti, nego vjernički smiono moramo ići u budućnost dostojnu svakoga čovjeka. Stoga držimo ono što je bilo dobro i pozitivno u našem rodnom kraju, u našem zavičaju, u našoj tradiciji, da ono što je bilo dobro, još više razvijamo i da se otvorimo još boljemu.

Stoga je Antunovićeve pouka i poruka za budućnost: „U obitelji leži izvor, vrilo, gnjiždo i ognjište svakog blaženstva, ali i nesriće po ljudstvo. Ako obitelji budu u skladu s Božjom voljom, s Božjim naumom, otvarat će posvuda vrila iz kojih će isticati blagodati po ljudstvo. Naprotiv, ako one ne budu u skladu s Božjim naumom, nego budu podložne pri-

Santovački župnik Imre Polyák, biskupski vikar za narodnosti, mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjalučki, i vlč. Andrija Anišić iz Subotice

Svećenici i predstavnice Hrvatske smaouprave grada Kalače

tisku raznih predrasuda, onda neće manjkati nevolje koje će činiti čovječanstvo“ (Ivan ANTUNOVIĆ, „Hvaljene žene“, u: Bunjevačka i šokačka vila, III/1873., br. 4., str. 14).

Ponesimo ove Antunovićeve poruke u svojim mislima i u svoj obiteljski život. Bit će nam izvorom Božjega blagoslova i obiteljske sreće. Neka nam to izmoli Sveta Obitelj Isusa, Josipa i Marije, uzor svakoj obitelji. Amen» – reče uz ostalo mons. dr. Marko Semren.

Nakon mise bilo je prisjećanje i polaganje vijenaca kod spomen-ploče s likom biskupa Ivana Antunovića, koja je 2001. postavljena u predvorju nadbiskupske riznice, a na kojoj na hrvatskom i mađarskom jeziku piše: «U ovom domu je živio i stvarao za svoj 'mili, dragi, nikad zaboravljeni rod', duhovni vođa i preporoditelj svih podunavskih Hrvata, biskup Ivana Antunović. Ovo obilježje podižu povodom 125. obljetnice njegova biskupskog imenovanja, 8. svibnja 2001. godine, zahvalni bački Hrvati.»

Osvrnuvši se na život i djelo biskupa Antunovića, prigodni je govor održao Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice. Župnik Župe Svetog Roka, temeljeno na svome doktorskom radu koji je obranio 23. travnja ove godine na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, ukazao je na vjersko-moralnu obnovu braka i obitelji, kao svojevrsan model opstanka i napretka naroda u

djelima Ivana Antunovića, koji je, kako uz ostalo reče, svojom molitvom i neumornim radom širio Kristovo evanđelje, ljubav prema svome hrvatskom narodu i milom rodu bunjevačkom i šokačkom, te prema drugima s kojima je živio i radio. Kao temeljne sastavnice Antunovićeva djela istaknuo je promicanje vjersko-moralnog učenja, vjersko-moralnu obnovu braka i obitelji, narodni preporod, prosvjetu, gospodarski napredak, slogu i udruživanje, što je poticajno i za nas danas.

Kod spomen-ploče Ivana Antunovića vijence su položili predstavnici Kalačko-kečkemetske nadbiskupije, Hrvatske državne samouprave, Saveza Hrvata u Mađarskoj, Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, Velesposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Hrvatske samouprave grada Aljmaša, Gradske i Hrvatske samouprave grada Kalače. Dr. Andrija Anišić u ime Katoličkog društva «Ivan Antunović» i HKC «Bunjevačko kolo», umjesto vijenca, stavio svoju nedavno objavljenu knjigu «Vjersko-moralna obnova braka i obitelji – model opstanka i napretka naroda u djelima Ivana Antunovića». Hrvatski dan u Kalači završen je druženjem sudionika koje su domaćini lijepo pogostili, a nastavku za dobro raspoloženje u prostorijama Visoke škole «Pál Tomori» pobrinuo se tamburaški sastav «Zabavna industrija» iz Dušnoka.

Tekst i slika: S. B.

ŠENKOVEC, KERESTUR – U organizaciji čakovečke Zrinske garde, Matice hrvatske Ogranak Čakovec, Družbe „Brača hrvatskoga zmaja“, Općine Šenkovec i Međimurske županije, 6. rujna obilježena je 447. godišnjica Sigetske bitke prilikom koje je poginuo grof Nikola Zrinski, prvi vlasnik Međimurja, braneći Siget sa samo 2500 vojnika, sprečavajući bojni pohod na Beč sultana Sulejmana I. opremljenog s više od 100 tisuća vojnika. Ispred Mauzoleja obitelji Zrinskih u Šenkovcu, organiziran je prigodni program na kojem su nastupili i Zrinski kadeti iz Kerestura.

KEMLJA – Hrvatska samouprava dotičnoga sela Vas srdačno poziva na svoj tradicionalni Hrvatski dan 21. septembra, u subotu, početo od 15 uri, u mjesni restoran Örökzöld. Na kulturnom programu nastupaju dica iz čuvarnice Sunašca, školarci osnovne škole, Kulturno društvo Konoplje, tamburaši, jačkarni zbor iz Staroga Grada i kemljanski jačkari i jačkarice zbora Mali Dunaj. Ovom prilikom svečuje zbor Mali Dunaj 20. obljetnicu svojega utemeljenja, a folklorasi Konoplje deset ljet tancuju skupa. Kot svako ljeto, i ovput će se podiliti spomenice i dari mjesne Hrvatske samouprave za zaslužne pripadnike našega naroda u ovom selu, pod titulom «Za kemljanske Hrvate».

UNDA – Prilikom 480. obljetnice doseljenja Gradišćanskih Hrvatov u ove kraje, 21. septembra, u subotu, se priredjuje velika svetačnost na Undi. Prigodni program se začme u 15 uri sa svetom mašom u undanskoj crkvi Sv. Martina. Mašu će služiti Štefan Dumović, židanski duhovnik, i polipšat će ju tamburaški sastav Veseli Gradišćanci iz Unde, Ženska vokalna skupina Vesele Gradišćanke i tamburaški sastav Prava ekipa iz Marije Bistrice. Za mašom ali još u crkvi o povijesti Gradišćanskih Hrvatov će održati predavanje dr. Franjo Pajrić, predsjednik Društva Hrvati i ujedno predsjednik Hrvatske samouprave u Šopronu, uz čije ime se veže veliki ljetni projekt, dvotajedno shodišće Gradišćanskih Hrvatov «Po staza naših starih». U 17 uri se proslava nastavlja na Glavnom trgu, na ljetnoj pozornici, folklornim programom u kom nastupaju: Dičja folklorna grupa Viverice, školski tančoši Unde, muška klapa Staro vino iz Austrije, HKD Kolo Slavuj iz Beča, Folklorno društvo Graničari stari iz Fileža, ugarsko folklorno društvo «Énekes Lenke» iz Vitnje (Vitnyéd), ŽVS Vesele Gradišćanke i HKD Veseli Gradišćanci. Goste od 20 uri zabavlja tamburaški sastav Prava ekipa iz Marije Bistrice.

Nezaboravno ljetovanje na Balatonu

Tabor hrvatskoga jezika pečuške Hrvatske škole Miroslava Krlež

I ove je godine, primjereno višedesetljetnoj tradiciji, u Balatonfenyvesu u odmaralištu grada Pečuha, od 20. do 26. kolovoza održan Tabor hrvatskoga jezika za učenike viših razreda Osnovne škole Miroslava Krlež

učenike prijatelje iz Osijeka, iz dviju prijateljskih škola Osnovne škole Vijenac i Osnovne škole Sv. Ane, kaže za Hrvatski glasnik voditeljica Tabora, profesorica Rita Magyar. Za razliku od prijašnjih godina putovalo se autobusom, a ne vlakom, kako bi se mogao ponijeti sav potreban pribor, materijali za zabavu i učenje, druženje, športska oprema... Iz pečuške Hrvatske škole Miroslava Krlež

Taboru je sudjelovalo 36 učenika, te tri učenika pomagača iz 10/A razreda: Danijel Blažetin, Bence Gyöngyös i Nikola Végh, s četvero nastavnika: Žanet Vörös, Gábor Surányi, Ákos Kollár i voditeljica tabora Rita Magyar. Profesor Ákos Kollár, kažu djeca, napravio je „more“ fotografija koje možete pogledati na facebooku ako se priključite skupini: „Miroslav Krleža Balaton“. Iz Osijeka Taboru je sudjelovalo ukupno 38 učenika sa svojim učiteljima: Branka Stojković, Ivica Rumora i Miodrag Zdravčević.

Nezaboravan je bio izlet u Tihany, vlakom-brodom, uspomena za cijeli život. Ondje

su se izletnici vlakićem vozili do samog središta, a učenici su dobili slobodnoga vremena za razgledavanje. Do luke su se spustili turističkom stazom s koje se pruža predivan vidik na naselje te se uputili do „pustinjačkih stanova“ i Ciprijanova izvora.

Posebna je pozornost posvećena športskim aktivnostima, djeca su se natjecala u četiri mješovite družine (Osijek–Pečuh) u nogometu, odbojci, stolnom tenisu.

Nedaleko od njih taborovali su učenici pečuškoga Njemačkog školskog centra Valerije Koch, pa je radost bila velika. Odigran je prijateljski narodnosni turnir u obadva tabora, pa je druženje nastavljeno i u taborском diskaču. Ni ove godine nisu izostale kreativne radionice (1. novčarka iz tetrapaka – u duhu čuvanja okoliša, 2. šilterice dekorirane domestosom, 3. lančić od kože).

Kao i svake godine, u akciji zaštite okoliša skupljane su plastične boce, sobe su se natjecale za titulu najzelenije sobe. Pobjedila su Trojica pomagača, kažu kako im je taborско iskustvo i šarm pomogao u osvajanju naslova najzelenije sobe. Nije izostao ni poklon... Jutra su bila „strašna“, trebalo je ustati, bodovima ocijeniti čistoću soba (svako jutro), čemu je slijedila gimnastika na otvorenome,

ako nije padala kiša. Profesorica Branka iz Osijeka, tjelesničarka – koja se bavi i ritmičkom gimnastikom te čiji učenici osvajaju pobjednička postolja na državnim prvenstvima – držala je jutarnju gimnastiku. Premda je vrijeme bilo promjenljivo, kakvo bude potkraj kolovoza na Balatonu, ili točnije oko 20. kolovoza, sudionici Tabora uspjeli su se i dva puta okupati, ali su zato četiri večeri imali feno-me-na-lan disko. Bence je bio glavni showman kada se radilo o plesu. U goste je došla i policajka iz Pečuha, koja je dovela istreniranoga policijskog psa, kojem su se djeca jako veselila. Pokazivala je neke fore, koje pas već zna, no glavni je sadržaj bio učenje prometnih pravila. I ove su godine pale zvijezde: jedne noći profesori su razbacali slatkiše i sitne poklončice (privjesak za ključ itd.), što su učenici svjetiljkom usred noći, u mraku tražili po dvorištu... oni koji su se probudili. Bilo je i manjih teškoća, dvojica učenika iz Osijeka morala su u šiofočku bolnicu, jedan je slomio nogu, drugi ruku.

Zadnje su večeri svi učenici iz Hrvatske otpjevali naučenu pjesmu: Tavaszi szél vizet áraszt, a učenici pečuške Hrvatske škole naučili su Himnu Svete Ane. Rodile su se nove i obnovile stare simpatije, bilo je i suza na rastanku, težak je bio oproštaj... Ali tek privremeno jer se druženja i razgovori nastavljaju preko facebooka i budućim, nadamo se skorim susretima...

Posjetite profil facebook skupine „Miroslav Krleža Balaton“ (unazad više godina se ovdje nalaze slike s taborovanja) – i uvjerite se i sami je li uistinu bilo tako dobro u Taboru kako je ovdje napisano.

*Branka Pavić Blažetin
Foto: Ákos Kollár*

PEČUH – Festival nasljeđa već je godinama prepoznatljiv na festivalskoj ponudi grada Pečuha. Višednevna manifestacija, s dvadesetdvogodišnjom tradicijom, ove se godine održava deset dana, od 12. do 22. rujna. Festival obiluje raznovrsnošću programa. U sklopu Festivala u Četvrti Zsolnay priređuju se i brojni narodnosni sadržaji, kulinarski dani, koncerti zabavne i ozbiljne glazbe, sajmišta, KUD Tanac u sklopu Festivala priređuje svoju tradicionalnu međunarodnu smotru hrvatskih plesnih ansambala. U sklopu Tjedna sakralnih umjetnosti, od 14. do 22. rujna, ustrojiti će se i noć Otvorenih crkava, a programi pod imenom Ars Sacra čekati će znatiželjnike prema crkvenoj umjetnosti na više mjesta s izložbama, predavanjima, interaktivnim susretima... 20. rujna Dan je vina, a održava se Pečuški festival vina i pjenušca, s gostima iz Mađarske, ali i iz inozemstva.

Mala stranica

Dragi naši mali i mladi čitatelji!

Pred vama je još jedna nova školska godina s mnoštvo izazova. Nova školska godina prilika je za sklapanje novih poznanstava i prijateljstva, stjecanje novih iskustava i znanja. Nije lako ugodne ljetne trenutke zamijeniti školskim klupama, stoga u školskoj godini bit će uz vas i obnovljena Mala stranica našega tjednika. Iz tjedna u tjedan želimo vas razveseliti zanimljivim napisima, pa tako i pomoći u svladavanju hrvatskoga jezika i narodopisa, a u uređivanju stranice možete i vi sudjelovati. Nadalje očekujemo vaše pjesmice, sastavke, fotografije, crteže koje ćemo objaviti na toj stranici. Pratite našu Malu stranicu tijekom cijele godine!

Za pametne i pametnice

1. Mama je kupila pet jabuka za svoje petero djece. Jabuke je donijela u košarici. Pošto je svakom djetetu dala jednu jabuku, jedna je jabuka još uvijek bila u košarici. Kako je to moguće?
2. Markova majka ima četvero djece. Prvo se dijete zove Ponedjeljak, drugo je Utorak, treće je Srijeda, a četvrto?

Razglednica iz Hrvatske

RASTOKE

Priroda se poigrala modro-zelenim vodama rijeke Slunčice i rastočila ih u mnoštvo prštavih slapova i slapića od kojih su najljepši Buk, Hrvoje i Vilina kosa. Rastoke su posebne po tome što se u to bogatstvo zelenila po otočićima i hridima pred tristo godina ispreplelo ljudsko naselje s mlinicama žličarama. Ono što je priroda tisućama godina stvarala, a čovjek poslije, prilagođavajući se prirodnim uvjetima, izgradio skladno se uklapa u jedinstvenu cjelinu. Iznenadit ćete se kada vidite i stroj za pranje rublja kojim su se koristili Rastočani, a nemojte propusti ni jedinstvenu rastočku špilju...

JESTE LI ZNALI

da je **školska kreda** nazvana po grčkom otoku Kreti, a u naše su je krajeve donijeli stari Rimljani. U davnjoj prošlosti kreda je nastajala taloženjem sitnih oklopa izumrlih životinja na morskome dnu, gdje su se te naslage pod pritiskom vode sjedinile u čvrstu masu. Kreda u prirodi i danas nastaje taloženjem mnoštva sitnih morskih praživotinja – krednjaka. Kreda se najvećim dijelom sastoji od vapnenca, a može sadržavati glinu i kvarc. Kreda je raširena u velikim količinama na Zemljinoj površini, gdje tvori često čitava brda u obliku mekanog i laganog kamena. Kreda za pisanje po školskoj ploči proizvodi se od gipsa oblikovanog u valjkaste ili četvrtaste štapiće.

Kako se pjesma pravi

*Pjesmu može napraviti svatko i Dalibor i Dodo i Vlatko.
A evo kako se ona pravi:*

*Najprije se red smijeha stavi,
pa red visokih plavih gora,
pa red dubokih tajnovitih mora.
Jedan cvijet! Dvije-tri duge.
Jedna zvijezda! Malo tuge.
Zatim iz srca pjesnik izvuče
zlatnog goluba da u pjesmi guče!*

Zvonimir Balog

VIC TJEDNA

Pita tata Pericu: „Kako stojiš u školi, sine?“
A Perica mu odgovara: „Dobro, tata – svaki dan u drugom kutu!“

Jačkarni zbor Peruška Marija proslavio 20. rođendan

Neobično slavlje židanskih jubilarke – Fotoizložba, brojni čestitari, rođendanska torta i dani, igre i zagonetke za publiku, maratonski pjevački spektakl

Tako se kaže u Hrvatskom Židanu da dvadeset ljet dugo jačkarice zbora Peruška Marija, od zipke do groba sprohadjaju ljude u dotičnom selu. Toliko ljet biti na gradišćanskohrvatskoj sceni, djelovati za hrvatsku kulturu, gajiti, spasiti i čuvati tradicije, u našem narodnom žitku nije mala stvar. Kad još dodajemo da svojim jačenjem, melodijama dotične žene svenek znaju polipšati dan, temeljno zabavljati svoju publiku, negda-negda ganuti do suz naše Hrvate, u neki ekstra prilika ne samo doma nego i u Hrvatskoj, onda njevo poslanstvo moramo nazvati i kulturnom misijom. Ovu titulu svakako su zavrile samim postojanjem i djelovanjem. Prošle subote to sridnjegradišćansko selo je privuklo pažnju javnosti orijaškim svečevanjem, kamo su dospili čestitati i slaviti uz brojne Židance i prijateljski zbori iz okolišnih naselj.

U prvoj točki svetačnoga dana kotrigr zboru i njevi gosti prošli su se pomoliti u mjesnu crikvu Sv. Ivana Krstitelja. Mašni aldov je prikazao domaći farnik Štefan Dumović, ki i sam potpomaže djelovanje ovoga jačkarnoga kruga. Molitva i jačka je glušala i za pokojne, betežne, starije kotrigrice ovoga društva ki jur nisu mogli skupa svečevati ove subote, kot i za sadašnje članstvo. Da jačka izvire iz duše, to su dokazale i ovput pjevačice ke su sprohadjale crikveni obred u pratnji Židanskih tamburašev. Uz to, na korusu je bilo zanimljivo viditi i funkcioniranje orgule iz 1872. ljeta (po riči načelnika Štefana Krizmanića). Za svetom mašom su slavljenicam čestitali Andraš

Handler, predsjednik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, dr. Anton Kolić, ratišofski duhovnik i Ivan Štefanić, predsjednik vjeroopćine, želeći zboru još najmanje pet put dvadeset ljet u djelovanju. Od crikve do kulturnoga doma, drugoga važnoga mjesta u ovom svečevanju, je put napravila povorka piše uz pjesmu i mužiku krez selo. Na trgu pred Kulturnim domom publika je burnim aplauzom dočekala prošeciju. Kolači i pilo su ponukani pred programom, koji je bio znamda i neobičan po scenariju. Ovde nisu samo nastupali pozvani korusi, nego su morali aktivno sudjelovati i gledatelji u prepoznavanju, odjačenju melodijov, u odgovaranju na

Zahvala i čestitka Žužani Horvat, peljačici zbora

Zbor Janković iz Čeprega dospio je sa specijalnim darom za jubilarke

pitanja i zagonetke ter ispuniti toto i dokazati svoje znanje o jubilarnom zboru. Svi oni ki su pravilno odgovorili dobili su dare, pak je človik lako mislio da već poklonov je podijeno med gledatelji nego koliko su sami jubilari dostali. Zboru Peruška Marija za svetak došli su s jačkom i dani čestitati Jankovičev zbor iz Čeprega, Danica iz Bika, Sv. Cecilija iz Sambotela, Zviranjak iz Prisike, a mjesni školari, HKD Čakavci i Židanski bečari u sklopu ostalih židanskih tamburašev, samo od sebe je razumljivo da su nastupali na proslavi i izrekli pohvalne riči ter izrazili dobre želje, prilikom rođendana. Pozvani su na pozornicu i darovani i oni ki su ta dan svečevali svoj rođendan, Silvija Kozma iz Prisike, kot i rođena Petroviščanka, član kiseškoga zbora

Torta i košara s presenečenji s rođendanskom jačkom u izvedbi HKD-a Čakavci i Židanskih tamburašev

Tereska Kurcz. Moć improvizacije, čepreška predstava s glumom i štrofami u rimu i ekskluzivnim darom od kobasic, kruha i vina, novi sadržaji, hrvatski vici i povijest, pak uz to i domaće, hrvatske narodne kot i dalmatinske pjesme, čuda su doprinesli atmosferi toga otpodneva, iako je cijeli program stupio u trouzni zabavni spektakl. Na samom kraju svečevanja je ispalo da je seoska kantorica Žužana Horvat jur peto ljeto dirigentica ovoga zbora (prlje nje je zborovodja bila Eva Szerdahelyi-Štefanić), ali njoj moru biti najveć zahvalni kotrigi da takorekuć nije prestala kola rivati u zborovnom djelovanju. Za strpljenje, trud, čvrstu vjeru i ufanje ter za čuda-čuda mudrosti njoj su zahvalili vijencem kitic. Zbor, koji je osnovan pred dvadesetimi ljetim na jačkarnom putu se je ganuo s muži skupa ki su kasnije ostavili žene i tako danas zbor postoji samo od lipšega spola. Iz kratkoga ispitivanja na totou smo doznali da je zaštitnica jačkarnoga zbora Sv. Cecilija, da je nova nošnja sašijena pred trimi ljetim, da je Peruška Marija kumovala pri krstidbi zbora Janković iz Čeprega, da je stao u dugoljetnom prijateljstvu u Hrvatskoj, s naseljem Pićan ter da člani po starosti sve skupa imaju 639 ljet. Na tu visoku životnu dob je kot ljetni cilj u jačenju apelirao i seoski pretpostavnik Štefan Krizmanić, ki je naglasio da zbor je u Hrvatskom Židanu u ljudski žitki nazočan od zipke do groba. – Nigdar nismo iskali od svita zabilježene uspjehe. Mi jednostavno jačimo

naše narodne melodije, liturgičke jačke, šanzone, ali najvolimo marijanske vjerske pjesme, zato smo si i izabrali ime od našega hodočasnoga mjesta – to je već Žužana Horvat rekla u kratkom predstavljanju jubilarov. – *Mi nismo ništa zvanarednoga učinile, mi smo najmanje zvanaredne. Ali zvanaredno je to da svaki put kamo nas pozovu, smo onde, činimo oto, ča od nas prosu, ako moremo, i to je naš najveći rezultat. Sad stojimo na raskršću. Ki ne zna hoće li na livo, ali na pravo, toga će dalje pehnuti, ali mi znamo ča kani mo i dalje. Jačiti!* – su zvučale riči peljačice. U ovom društvu su svi jednaki u dobrom i zlu, daje se potpora, a znaju se i braniti ove žene. Ovako je komentirala Julijana Potoč društvu čut pjevačic. Ona je jur dvajset ljet članica zbora i kako je rekla: – *Svaki mora znati ča kani djelati. Ako ja ne kani djelati iz duše i srca za selo i društvo, onda i neću. Negda človik si misli da je dosta, ali onda sve ide dalje. Neka još bar dvadeset ljet tako ostane!* – šalili smo se uz smih s Julijanom. Najstarija članica zbora teta Etuš Horvat se je podičila s ekskluzivnim darom, kojega je poslala nje bivša školska družica iz Budimpešte, Eržebet Grabarić-Kardoš. Prigodni citat stoji za dvadeseti jubilej na bijeloj sviči za svaku jačkaricu. – *Kad jačim, ne šperam da sam najstarija u zboru, nego da imam i sama dvadeset ljet. Čudaputi se štrajtamo, ali smo jako skupa i idemo med ljude, na nastupe. Ovo jačenje je za mene ljubav i veselje, ča nek radost doprimi u živote. Zato je bilo čuda smiha, veselja, a pravoda i suz na ovoj orijaškoj fešti, što će gvišno ostati u lipom i trajnom spominku svim nazočnim, ki su se u međusobnom prijateljstvu družili sve do kasne noći, a glavnu ulogu je još jednoć odigrala jačka.*

Program Hrvatskog kazališta za rujna 2013.

14. rujna u 20 sati János Háy: Joško Rakić, danski kraljević, Tuzla;
26. rujna u 18 sati «diz.graf-01pečšveuč.umj.smjer», izbor prvoga godišta grafičara dizajnera Pečuškoga sveučilišta, galerija Čopor/t/-Horda.

SANTOVO, VODICA – U nizu pobožnosti u čast Fatimske Gospe, koje se od svibnja do listopada održavaju svakog 13. dana u mjesecu, u povodu blagdana Male Gospe (8. rujna) 13. rujna na santovačkoj Vodici slavi se prošćenje svetišta. Svečanost počinje u 15 sati klanjanjem Presvetom Oltarskom Sakramentu koje vodi velečasni Zsolt Retkes, kapelan bajske središnje župe, ujedno duhovnik Općeprosvjatnog središta Svetog Ladislava. Misno slavlje, s početkom u 17 sati, predvodi Marian Valigura, ravnatelj poljskoga nacionalnog svetišta Crne Madone u Czestochowi, uza sudjelovanje redovnika pavlinskog samostana i svetišta Petőfiszállás–Pálósszentkút. Misa završava svečanim ophodom. Nakon mise, Marian Valigura blagoslovit će pramen kose, moći Blaženika Ivana Pavla II. (bit će proglašen svecem pošto je papa Franjo potvrdio drugo čudo koje se pripisuje poljskom papi koji je vodio Katoličku crkvu od 1978. do 2005. godine) koje su Santovačkoj župi darovane posredovanjem krakovskog nadbiskupa i kardinala Stanisława Dziwisza, a koje će biti postavljene u župnoj crkvi.

BARČA, VIROVITICA – Tradicionalna Prekogrančna utrka Barča–Virovitica i ove će se godine ustrojiti, i to već 22. put. Na taj športski događaj 21. rujna očekuju prijave do 18. rujna u uredu za šport u gradonačelnikovu uredu. Na manifestaciji već neće biti mogućnosti za prijavu. Osim 21,3 km trčanja moći će se kandidirati i za manju udaljenost od 5,8 km. Prijašnjih godina na prekogrančno trčanje prijavili su se iz raznih krajeva Mađarske, amateri i profesionalni športaši, a prema očekivanjima i ovaj put će biti mnogo sudionika.

PRISIKA – U ovom sridnjegradišćanskom selu se priredjuje 21. septembra, u subotu, trgadbena fešta. Vesela prošecija vina i veseljakov će se ganuti od kulturnoga doma u 14 uri, a dan zatvara bal uz svirku dueta Peti&Ati u dolnjoj krčmi.

KANIŽA – Taj pomurski grad 6. i 7. rujna priredio je tradicionalni Festival dedele na kojem su bili i kuhari iz Koprivnice. Tijekom dvodnevne manifestacije bili su uvršteni i hrvatski kulturni sadržaji. Nastupila je plesna skupina, pjevački zbor i tamburaški sastav KUD-a Sumarton te koprivnički Tamburaški sastav.

POZIV HRVATSKIM IZDAVAČIMA IZ ISELJENIŠTVA – INTERLIBER 2013

Hrvatska matica iseljenika poziva sve nakladnike, knjižare i autore da sudjeluju na Izložbi nakladničke djelatnosti iz hrvatskog iseljeničtva, koja će se održati od 12. do 17. studenoga 2013. u sklopu prestižne međunarodne izložbe knjiga u Hrvatskoj pod nazivom Interliber, koji 36. put priređuje Zagrebački velesajam. Prijave knjiga autora iz hrvatskog iseljeničtva očekujemo do 15. rujna 2013. Potvrde vaših prijava za Izložbu s popisom knjiga dostavite na e-mail adresu vesna@matis.hr <<mailto:vesna@matis.hr>> Ova e-mail adresa je zaštićena od spambota. Potrebno je omogućiti JavaScript da je vidite. Za Izložbu se mogu prijaviti nakladnici i pojedinci iz svih područja ljudske djelatnosti od književnosti do različitih znanstvenih djelatnosti, te izdavači udžbenika namijenjenih hrvatskim školama u iseljeničtvu, i to na jezicima zemalja u kojima žive Hrvati i građani hrvatskog podrijetla diljem svijeta. Na Izložbi na ZV bit će predstavljena i dosadašnja nakladnička djelatnost Hrvatske matice iseljenika. Očekujemo vaše prijave za Izložbu.

Ravnatelj HMI: *Mr. sc. Marin Knezović*

Poziv na prijedlog za Narodnosnu nagradu

Džavno tajništvo za vjerske, narodnosne i civilne društvene odnose pri Ministarstvu ljudskih resursa objavljuje poziv na prijedlog za Narodnosnu nagradu za 2013. godinu. Narodnosna se nagrada dodjeljuje kao priznanje osobama, udrugama i narodnosnim samoupravama za uzornu djelatnost na polju narodnosnoga javnog života, obrazovanja, kulture, vjerskog života, znanosti, javnog priopćavanja i gospodarskog samoorganiziranja. Narodnosna se nagrada dojeljuje sukladno uredbi 2/2012. (VIII.9.) ME. Svečano uručenje državnoga priznanja istaknut je događaj u povodu Dana narodnosti (18. prosinca) 2013. godine. Prijedlozi za nagradu 2013. godine uz osnovne podatke i opširno obrazloženje predloženih mogu se dostaviti na obrascu koji je dostupan na adresi <http://kormany.hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma> do 30. rujna 2013. godine, na poštansku adresu Državnog tajništva za vjerske, narodnosne i civilne društvene odnose, Ministarstvo ljudskih resursa (1884 Budapest, Pf. 1) ili melom titkarsag.nf@emmi.gov.hu mailto: titkarsag.nf@emmi.gov.hu, kormany.hu.

U organizaciji daranjske i dombolske Hrvatske samouprave, tridesetak izletnika od 6. do 8. rujna boravilo je u Crikvenici i kvarnerskom primorju upoznavajući se s kulturno-povijesnim znamenitostima toga kraja (Foto: Orsolya Sebestyén)

17. DOBRO DOŠLI, NAŠI MILI GOSTI!

Međunarodni hrvatski festival i vašar

POKROVITELJI:
PEČUŠKA HRVATSKA
SAMOUPRAVA

NARODNOSNA IZLOŽBA
KNJIGA

nk

ZSOLNAY
KULTURÁLIS
KÖZPONT

14.09.2013. 14:00-24:00

KULTURNI CENTAR ZSOLNAY PEČUH

narodni ples glazba plesačnica
rukotvorine nošnje antikviteti hrvatska jela
hrvatska vina lutkarske predstave
natjecanja za djecu i odrasle
ulaznica: 500 Ft

www.tanac.hu * zsn.hu

SALANTA – Dana 24. kolovoza priređen je tradicionalni Dan sela. Uobičajeni programi nudili su sadržaje svim stanovnicima. Među njima bilo je i hrvatskih sadržaja. Tako je u večernjim satima u mjesnom domu kulture priređen folklorni program, a među izvođačima i ovoga puta bio je mjesni KUD Marica, ponos ne samo tamošnjih bošnjačkih Hrvata nego i cijelog sela. I ovoga su se puta predstavile sve dobne skupine Društva, s kojima rade Vesna Velin i József Szávai, te orkestar koji vježba sa Zoltánom Vízváriem.

